

Valintatunneli

Tavoite

Tavoitteena on asettaa oppilas arkielämän tilanteeseen, jossa joutuu tekemään valinnan. Tehtävässä oppilaat asetetaan rooleihin, joissa he puolustavat omaa näkemystään toisille. Oppilaille osoitetaan harjoituksen avulla, että päätöksentekoon vaikuttaa myös muiden ihmisten mielipiteet. Oppilaita tuetaan tekemään kuitenkin oma itsenäinen ja turvallinen valinta.

Lämmittelyksi

Opettaja valitsee jonkin liikenneaiheisen ristiriitakysymyksen. Kerätään taululle perusteluja kysymyksen puolesta ja sitä vastaan. Todetaan, että jokainen joutuu näihin valintatilanteisiin arjessaan ja viimekädessä kuitenkin tekee oman ratkaisunsa. Vaikuttaako muiden mielipide minuun? Pystynkö tekemään turvallisen valinnan muista riippumatta? Kummalle kannalle sinä kallistuisit ja millä perusteella? Voidaan osoittaa oma valinta viittaamalla. Toivottavasti lopuksi opettajan johdolla päädytään turvalliseen ja lailliseen valintaan ja päätökseen.

Tunneli

1. Valitaan 1-8 valintatunnelin läpikävelijää. Ohjataan heidät käytävään odottamaan.
2. Jaetaan loppuryhmä kahteen osaan.
3. Valitaan tai opettaja valitsee käsittelyyn ristiriitatilanteen.
4. Toinen ryhmä puolustaa, toinen vastustaa väitettä. Ryhmässä pohditaan omalle kannalle perusteluja. Jokaisen tulee voida hetken kuluttua esittää kannanotto ristiriitatilanteeseen oman roolinsa mukaisesti. Kantaansa perustellessa oppilaiden tulisi saada vakuutettua kävelijä samalle kannalle.
5. Ryhmät asettuvat vastakkain riviin muodostaen tunnelin, jonka läpi kävelijät ohjataan.
6. Kävelijät kävelevät tunnelin läpi kuunnellen vastustavia ja puolustavia mielipiteitä. Valintatunnelin läpi kävelijä ei ole missään roolissa, vaan hän tekee valinnan omana itsenään.
7. Lopuksi kävelijältä kysytään, mitä hän valitsisi tai tekisi.

Ristiriita-esimerkkejä

- Voinko ajaa mopolla tai autolla alkoholia ottaneena?
  - Onko viritetyllä mopolla ajaminen vaarallista?
  - Onko ihan sama, kulkeeko mopo 45 vai 60 km/h?
  - Voinko mennä humaltuneen kuskin kyytiin?
  - Onko turvavyön kiinnittäminen jokaisen oma asia?
  - Onko pyöräilykypärä turha?
  - Onko niin väliä kumpaa pyörätien reunaa ajaa?
  - Onko ylinopeudella ajaminen vaarallista?
  - Tarvitseeko turvavöitä käyttää taajamassa?
  - Onko väärin kävellä punaisia päin?
  - Voinko ajaa autolla/mopolla jos olen käyttänyt kannabista?
- Oppilaiden suunnittelemat lauseet

Purkukeskustelu

- Minkä valinnan tunnelissa kävelleet tekisivät annettujen perusteiden pohjalta? Oliko valintasi turvallinen?
- Miltä heistä tuntui kulkea ja kuulla ristiriitaisia kannanottoja? Mitä ajattelit perusteluista?
- Oliko vaikea tehdä oma, itsenäinen valinta?
- Miten valintoihin vaikuttavat esim. parhaan kaverin esittämät perustelut?
- Miksi joskus toimitaan vähemmän viisaasti, vaikka on tietoa turvallisemmasta tavasta toimia?
- Voisiko ryhmä painostaa tekemään turvallisen valinnan?
- Vaikuttiko valintaasi kummassa ryhmässä olit tehtävän alussa?

Muunnelmia

Voidaan järjestää väittely, jossa toinen puoli luokasta puolustaa ja toinen vastustaa väitettä. Ryhmät etsivät mielipiteelleen perusteluja esim. Liikenneturvan sivuilta, tieliikennelaista, Poliisin sivuilta yms. Valitaan puheenjohtaja jakamaan puheenvuoroja. Väitellään ryhmien kesken.

Ryhmät voivat myös valita edustajansa, joka väittelee toisen oppilaan kanssa. Yleisönä olevat oppilaat kuuntelevat keskustelua ja miettivät, kumpi kanta on vakuuttavampi.

Lisätietoa

Väittelyn periaatteet voidaan käydä oppilaiden kanssa läpi, jos väittelytekniikka ei ole oppilaille tuttu. Väittelyyn liittyen erilaisia menetelmiä on esitetty kootusti mm. Nuorten Akatemian sivuilla: <http://www.nuortenakatemia.fi/Opettajalle/Materiaalit/Menetelmat/Vaittely>

Lisätietoa päihteistä ja niiden vaikutuksista:
www.paihdelinkki.fi ja www.ehyt.fi.